

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 .
Negyedévre	—	—	—	6 .
Egy hóra	—	—	—	2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —				

Hirdetések

A kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 108. szám.

Péntek, május 13.

Milyen lesz a termés?

— május 13.

A mi földművelő országunkban a legjelentősebb kérdés ilyenkor még mindig az, hogy milyen lesz a termés?

És erre a kérdésre felelve, most örövendetesebb vátszást lehet adni, mint máskor.

A földművelési miniszterhez beérkezett szaksterü becslések szerint az idő május 6-án országsszerte kedvezőbbre fordult és a régen óhajtott enyhe, meleg és napfényes idő beköszöntött, minek következtében a vegetáció is általánosságban szépen felüdült és ezzel azután országsszerte bekövetkezett az örövendetes általános javulás is úgy az ősziénél, mint különösen a fejlődésünkben kissé elmaradt tavasziaknál, a melyek hovatovább mindjobban visszanyerték üde zöld színüket.

Az őszi gabonafélék, nevezetesen a buza és rozs a jobb idő bekövetkeztével újra talpra álltak és bár az őszi késői búzáknak némely része ma is sanyli még a hideget és túlbő csapadékot, jelenleg azt szabad remélni, hogy az őszi és főleg a buzavetések jó termést ígérnek, feltéve és hangsúlyozva az esetben, ha az időjárás ezután nagyobb kárt nem fog okozni bennük.

A buza ugyanis többnyire szép erőteljes, sűrű és bár szórványosan rozsdafoltos, panaszra legalább ez idő szerint sehol sem ad okot. Szára rendkívül fejlett és erőteljes, ennek következtében remélni lehet, hogy a kalászok is kifogástalanok lesznek. A tavaszi buza is nagyon szépen fejlődik, kielégítőleg bokrosodott, bár sok helyütt gaz és acat bőven van benne. Rovarok és férgek már csak csekély kárt okoznak.

Az őszi rozs, bár sok helyütt ritka és itt-ott foltos, de mert kifogástalanul jól ka-

lászolt és virágzásának is kedvez a jelenlegi idő, jobbára kielégítő termést ígér. Az őszi árpa kitünően fejlődik, szép, tömört és sűrű kalászt is hányja már, ellenben a repce csak közepes termést ígér.

A répafelek néhol hibásan, tengeri és burgonya jól keltek, megművelésük folyamatban van. A hűvös idő a répanak és burgonyának, sőt a tengerinek is itt-ott már megártott. A szőlőkben és különösen a gyümölcsösökben is elég kárt okozott az áprilisi fagy. A zsenge kerti veteményeken is meglátszik a hűvös idő nyoma, mindazonáltal a mostani kedvező idő sokat javított állapotukon és így az általános helyzet a mezőgazdaság szempontjából egyáltalában országsszerte megnyugtathatónak mondható.

És ez ma minden politikánál fontosabb.

Választási mozgalmak Torontálban.

Nagybecskerek, május 13.

A vármegyében folyó választási mozgalmakról érkezett mai jelentéseink a következők:

Rónay Jenő körútja.

Szenhubertről jelentik lapunknak: Tegnap f. hó 12-én érkezett zombori Rónay Jenő nagybirtokos, nyug. főispán, a nagykömlői választókerület képviselőjelöltje kíséretével hozzánk. A pályaudvaron nagy küldöttség várta s Fulda János üdvözölte a körjegyzőség nevében, mire Rónay válasza után a hosszú menet bevonult a szépen felbogarozott községbe. A községben Hollinger Péter üdvözölte a jelöltünket a képviselőtestület élén. Rónay Jenő megleghangú válasza után több látogatást tett a községben. Délben Fulda János és neje vendégszerető házában Rónay Jenő kíséretével ebédre voltak hivatalosak, amelyen a helybeli notabilitásokon kívül résztvettek: Károlyliget küldöttsége Frauenhofér bírő, Seultour küldöttsége Philipp bírő, Kisorosoz küldöttsége Szedahelyi Béla kasznár, továbbá gróf Zichy Ágost képviselőtében Gerő Károly jegyző, Meszlényi postamester és Ambrus József plébános. Ebéd után Rónay

Jenő megtartotta programbeszédét magyar és német nyelven, amelyet nagy figyelemmel és élénk helyesléssel hallgattak meg. A beszéd befejeztével megjelent Philipp seultouri bírő és kérte a jelöltet, hogy jöjjön el Seultourra is beszédet tartani, mert örömmel várják. Rónay Jenő Szenhuberten szívélyes búcsút véve, kíséretével és a szenhuberti választók nagy része által kísérve, elindult Seultourra, ahol élénk üdvözlések és eljenzések között bevonult. A munkaidő dacára igen számosan gyűltek össze és kitörő lelkesedéssel, nagy figyelemmel hallgatták meg a magyar és német nyelven elmondott beszédet.

Seultourról a jelölt ismét nagy kísérettel Károlyligetre indult, ahol hasonló lelkesedéssel, párosult melegséggel fogadták. A községháza előtti téren a lakosság nevében Frauenhofér József bírő üdvözölte a jelöltet és felkérte, hogy mondja el programbeszédjét. Rónay magyarul és németül fejtette ki politikai és gazdasági elveit s kijelentéseit nagy figyelemmel hallgatta meg az egybegyűlt választóközönség s zajos helyesléssel kísérte. A beszéd befejezte után Eiler Pál birtokos meleg szavakkal üdvözölte a jelöltet, mire Rónay Jenő szívélyesen elbeszélgetett választóival s azután látogatásokat tett. A látogatások után elbúcsúzva, kíséretével és itteni választói által elkísérve a szenhuberti állomásra hajtatott, ahonnan $\frac{3}{6}$ órakor elutazott.

Grabácrról írják: Szerdán érkezett zombori Rónay Jenő, a nagykömlői kerület képviselő-jelöltje Zsombolyára, ahol az élbe utazott grabáci küldöttség várta. Négyes fogaton indult el Rónay a küldöttséggel és a vele érkezett kísérettel Grabácra. A határon az ottani pártelnökség és választóközönség tekintélyes része, élen Neurohr Miklós és Gottschal Miklós földbirtokosok fogadták. Neurohr Miklós lendületes, lelkes szavakkal üdvözölte a jelöltünket, a kinek válasza után bekocsiztak Grabácra, hol az előljáróság és községi képviselők élén Bartl András községi bírő üdvözölte. Erre jelöltünk elmondta magyar és német nyelven programbeszédjét, melyet a munkaidő dacára összejött nagyszámú közönség nagy figyelemmel hallgatott meg. Miután Rónay látogatást tett a társaskörökben, választóitól vett szívélyes búcsu után a választók egy része elkísérte a határig, másik része pedig Zsombolyára ment vele, ahol Főris József főszolgabíró és neje vendég-

A „TORONTÁL” tárcája.

Nagybecskerek.*

Mult vasárnap kulturegyesületi jubileum volt Nagybecskereken. A torontáli közművelődési egyesület ülte meg huszonöt éves fennállásának ünnepét, beszámolva igen nevezetes, tiszteletreméltó eredménnyel, amit e lapokban már röviden ismertettünk s melyekről ezuttal csak annyit említek föl, hogy nem gazdag pénzerőkből, hanem kevesek, buzgó és lelkes hazafiak önfeláldozó, önzetlen munkájából való eredmények. Erdem és nem szerencse. Munka és nem szereplés. Magaalárendelése nagyobb céloknak és nem nagy célok cégerül használása magameelésére az embereknek.

A Budapesti Hirlap tegnapi számában olvasom az ünnepéről szóló tudósítást. Kitünő újságírói munka. Megvan benne minden, amit tudni kell az eseményről, de ahhoz képest, amit amaz egyesület dolgos férfiai érdemelnek, édeskevés. Egy prepotens, tolakodó hölgy egymaga tölti be az egész szalont (a lap hasábjait). Iszonyu méretű kalapja a levegőt, sleppes ruhája (vakmerő dekolletázsza) a padlót veszi el másoktól és penetrans illatszerétől elenyészik minden szelidebb és finomabb parfóm. Mondjam-e, hogy ez a rettenetes dáma a — Politika? Én hát, hogy még egyszer beszélhessek Nagybecskerek kedves ünnepéről, elmenekülök olyan rovatába a lapnak, a hová ezt a megférhetetlen Nagyságát nem eresztik be.

Először voltam életemben Nagybecskereken és részt vettem egy gyűlésen, egy gyermeknapon, egy banketen, egy teás délutánon, egy koncertelőadáson, egy vacsorán és egy bálon;

* A „Budapesti Hirlap” május 12-iki számából.

és bekocsiztam a város összes utcáit. Ez az anyag, amelyből beszélék.

Mennyi a szép és előkelő asszony Nagybecskereken! És mily nemes izléssel viseli a mai divatot. Az emberek, úgy vettem észre, nem tudnak megbarátkozni a mai kalapformával, amely aránytalanságaival kétségkívül kihívja a kritikát. Én roppantul tudok bennük gyönyörködni. Engem a feminizmus mozgalmi, ámbrár tudom, hogy a modern életben más a nők helyzete és van női kérdés, melyet rendezni kell, de a nagyszájú feminizmus mozgalmi meg nem ingatnak. Ragaszkodom ahhoz, hogy a nők legfőbb hivatása az, hogy szépek, jók és okosak legyenek. Ahol sok szép, jó és okos asszony van, ott van a földi paradicsom. Ott van a boldogság és az erkölcsös életnek az a maximuma, amely emberi társadalomban elérhető. Már most nem a sors nagyszerű szatirája-e az, hogy a praktikus nyilvános életbe avatkozó szüffrazsettek napjaiban jó divatba ez az impraktikus nagy kalap? Ez a kalap, melynek filozófiája az, hogy az asszonyi megjelenés két legfőbb diszének: a hajnak és az arenak csodakereket adjon, és ragyogását megszázaszorozza? És melynek további filozófiája az, hogy egy sugár termet omlekony vonalai fölé szinte egy kis virágba borult sátozt borítson. Mennyi grácia, mennyi báj, az elegáns járásnak és tartásnak mily gazdag változatosságát tudja az ily termet produkálni egy ily tündöklő kalap alatt! És további filozófiája a nagy kalapnak, hogy a kevésbé tökéletes termetet, a molettebb alakokat egyensúlyozza, megenyhítse, jóformán elenyésztesse az aránytalanságokat. Ez a kalapdivat a szüffrazsettek korában szinte kiáltóan szolgálja a nők egyik legfőbb rendeltetését: hogy szépek legyenek, hogy szépségük megsokszorozódjék, hogy lássuk: nem a szavazati jogban van az ő hatalmuk és hogy szavazatukkal soha sem fogják elérni azt, amit biztosít számukra egy megfelelő modern — kalap.

Becskereken hát nagyon szép kalapokat és nagyon szép asszonyokat láttam, a kinek nagyszerűen állt a kalapjuk. De láttam őket a gyűlésen is, ahol érdeklődéssel hallgatták a férfiak előadását. Láttam őket az utcán, a gyermeknap buzgó szolgálatában. És láttam őket a színházban, gyönyörű koszoru a páholsorokon és elragadó fogékonyság az előadások iránt, és láttam őket a táncteremben, a ritmikus mozgás bájával élvezni a pillanatot. De láttam valamit otthonukból is: előkelő tónust, izléses lakást és pazar finom asztalt a vendégek számára. Szóval ideálom az asszonyokról Nagybecskereken nem halványodott meg. Ellenkezőleg, láttam, hogy szépek, jók és okosak a nagybecskereki hölgyek s ott ugyan kiválasztott jó dolog — férfinak lenni.

De a nagybecskereki urak, a mennyiben huszonnégy órai állandó együttlét, nyilvános szónoklás és magánbeszélgetés, társasági tónus és beszéd tárgy és a közéletben elfoglalt állás egybevetéséből lelkiismeretes ember itéletet formálhat magának: a nagybecskereki urak nem méltatlanok szép asszonyaikhoz.

A Közművelődési Egyesület diszgyűlésén két olyan beszédet hallottam, mely — nem mondhatom, hogy meglepett, mert hiszen alispán és főjegyző oszlopos tisztviselők, elsőrangú képviselői a nemzeti értelmiségnek; — de nem vártam. Jankó Ágoston alispán és Vinczehid Ernő főjegyző messze felül mentek az ily alkalomkor szokásos sablonos fejtegetéseken. Semmi közhely, semmi közkezen és közszájon forgó tanítás. Eredeti gondolkodás, saját természetű eszmék; önön tapasztalataikból leszűrt igazságok hirdetői voltak ők. Élvezettel és tanulsággal hallgattam én, hallgathatta volna akárki. Torontál tisztikara elsőrendű, mondjuk — intelligencia. Méltán nézte őket — nem kor-csak állásbeli különbség szerint — mintegy atyai szemmel Dellimanics főispán (mig neje, a méltóságos asz-

szerető házában adott ebédre volt hivatalos a jelölt kíséretével együtt. Az ebédet részt vettek Rónay kivül Babics József jászágormányzó és a grabácsi küldöttség.

Kiskomlósi levelezőnk jelenti: Fél 4 órakor szép számu választóközönség várta Rónay Jenő képviselőjelöltünket, ki Zsombolya felől érkezett kíséretével. A határon Rómer János kiskomlósi községi bíró üdvözölte; a nagykomlósi s a választókerületi nemzeti munkapárt képviselőiben megjelentek a többek közt Vogel István és dr. Szendy Károly pártelnökök, Muntján György főesperes, Berecz Károly. Vogel pártelnök üdvözlése után hosszú kocsisorral vonult be a menet a községbe, ahol a nagyvendéglő tágas termében gyülekeztek a választók. Itt Vogel pártelnök megnyitotta az ülést, bemutatva jelöltünket, vázolta 30 évi közpályáján szerzett érdemeit és felkérte programbeszédjének elmondására. Rónay Jenőnek magyarul és németül elmondott programját a pártkülönböztetésre való tekintet nélkül egybegyűlt választók nagy figyelemmel és zajos tetszéssel hallgatták. Vogel pártelnök köszönetet mondván a szép programbeszédért, jelöltünket a választók figyelmébe ajánlván, a gyűlést berekesztette. A gyűlés után Rónay Jenő még hosszasan elbeszélgetett választóival, megtárgyalván egyes aktuális, a községet érdeklő kérdéseket. Több látogatás tétele után Rónay Jenő elutazott, ismét a határig elkísértetvén.

Dániel Ernő báró választási körútja.

Mint Pancsováról jelentik, Dániel Ernő báró vbtt., a pancsovai választókerület nemzeti munkapárti jelöltje e hét végén érkezik oda, programbeszédjének megtartása és körútjának megkezdése végett. — A körút programja a következőképen van megállapítva:

Május 15-én, vasárnap délelőtt érkezés Pancsovára a temesparti állomásra. — Délután 5 órakor programbeszéd a Trombita-szálló nagytermében.

Május 16-án (hétfőn) hajnalban indulás vonattal Antalfalvára. Programbeszéd Antalfalván; délután Lajosfalván, Antalfalván éjszakázás.

Május 17-én (kedden) délelőtt vonattal Tor-Vásárhelyre, ott délután programbeszéd, este vonattal Pancsovára.

Május 18-án (szerdán) délelőtt kocsin Dolovára, délután vissza Pancsovára.

Május 19-én és 20-án (csütörtökön és pénteken) Pancsován tartózkodás.

Május 21-én (szombaton), ha lehetséges a közlekedés, Borca és Bányos.

Május 22-én (vasárnap) kocsival Franzfeldre, délelőtt programbeszéd, ebéd után Almás és Glogon községek meglátogatása.

Május 23-án Pancsován tartózkodás.

Május 24-én (kedden) Hertelendyfalva, Sztarcsova, Homolicz.

Május 25-én (szerdán) Sándoregyház és Sztarcsova meglátogatása.

A nemzeti munkapárt megalakulása Zichyfalván.

Mint Zichyfalváról jelentik, ott május 14-én alakul meg a nemzeti munkapárt. Az alakuló

gyűlésre a szervező-bizottság a következő felhívást bocsátotta ki:

Polgártársak! Az országgyűlés feloszlása következtében szükségesnek tartjuk, hogy állást foglaljunk a küszöbön álló képviselőválasztás fontos feladatával szemben.

A zichyfalvai választókerület választópolgársága szakadatlanul s következetesen a Deák Ferenc-féle kiegyezés alapján állott és maradt s a gyakorlati politika terén soha sem vezéreltette magát hangzatos jelszavak és ezidő szerint kihivhatetlen célok által.

A közelmúltban lefolyt küzdelmes, de eredménytelen idők tanulságain okulva, megalakult Khuen-Héderváry Károly gróf vezetése alatt az országos nemzeti munkapárt, melynek programját magunkénak valljuk és felhívjuk a zichyfalvai választókerület hazafias polgárságát, hogy egyesült erővel az 1867-ik évi kiegyezés teljes érvényre juttatását célba vevő országos nemzeti munkapárthoz csatlakozzék és a zichyfalvai választókerületi nemzeti munkapárt megalakulása és szervezése céljából 1910. évi május hó 14-én délelőtt 10 órakor Zichyfalván a Wagner-fele vendéglő nagytermében minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

A szervező-bizottság nevében: Barth Károly, Wagner András, dr. Bernády Dániel, Jasper Mihály, Elek Albert, Bielek Zoltán, Süle János, Petrovits Bogolyub, dr. Schiller Frigyes, Neubrun Miksa, Pazsitzky Árpád, Popovics Sándor, Mlinkó Bertalan, Röhrich János, Egerer András, Bojdisz Miklós, Willer János, Schummer Miklós, Mayer Vilmos, Birg Miklós, Weber Filöp, Hoffmann Henrik, Schwarzcz Rezső, Jovanovics Milenkó, Sporea Péter, Ramnyancz Miklós, ifj. Kancsár József, id. Kancsár József, Möricz Mihály, Hann Gyula, Huszka Mihály, Szöllösy József.

Popovics V. István körútja.

Alibunárról írják lapunknak: Popovics V. István munkapárti képviselőjelölt most járja be az alibunári járást, melynek minden községében elmondja programbeszédét. Érkezése valószínűleg a járásnak, itt léte valószínű öröme a községeknek, melyek lépten-nyomon ad kifejezést a lelkes fogadtatásokkal s azon rajongó szeretettel, mellyel a jelöltet körülveszi. A követek lelkes fogadtatása az utóbbi években már-már veszített jelentőségétől s egyszerű, rideg formát öltött. Ez alkalommal a járás közönségét valami varázs visszavitte múltjához s oly lelkesedéssel fogadta jelöltjét, aminő lelkesedésre még nem volt példa a járásban. A választópolgárok között az utóbbi években keletkezett ellentétek elsimultak s minden dissonancia eltűnt, úgy, hogy a lakosság apraja-nagyja azt kiáltja „Éljen csika Stevo!” Ilyenkor, amidőn az egész országban a választási küzdelmek oly hevesen folynak; ilyenkor, amidőn némely helyen az ellentétek annyira kiélesedtek, hogy a kedélyeket szélsőségekbe sodorják, Alibunár járás büszkén mondhatja, hogy minden káros ellenáramlattól menten, magasan lobogtathatja azt a zászlót, melyet jelöltje érdekében bontott. A jelölt körutazását következőleg tette meg:

Románpetrére f. évi május hó 10-én érkezett meg, hol lelkes tömeg várta be a nép-

szerű jelöltet, ki tüzes beszédét a választók megismétlődő éljenzése mellett mondotta el. Innen kíséretével Alibunára indult.

Alibunára ugyanaznap d. e. érkezett. Az alibunáriak élükön dr. Korsós Elemér pártelnökkel s az egész intelligenciával 32 kocsi-val és lovasbandériummal indultak Románpetre felé a jelölt fogadtatására. A zászlóerdővel feldiszített menet a jelölt fogadása után visszatért a községbe, ahol ezer főnyi tömeg előtt mondotta el programbeszédét. Délben 120 teritékű társas ebéd volt, mely a legkedélyesebben folyt le. Miután a jelölt az egész napot a községben töltötte, a lakosság igyekezett jelöltjét mindenütt ragaszkodásával és szeretetével körülvenni. A társas ebéd előtt fehér ruhás kis leányok egy csokrot adtak át a jelöltnek. Este pedig 130 teritékű társas vacsora volt, mely vigan nyult bele a késő éjlebe. Másnap reggel mozsárágyuk dőreje hirdette a jelölt távozását, mire hosszú kocsisor csatlakozott kíséretéhez, mely impozáns menetet Keviszöllös határáig kísérte, sőt a fellelkesedett választók nagyobb része a harmadik községig is elkísérte.

Keviszöllös községből hosszú kocsisor várta a jelöltet a határnál, úgy, hogy az alibunári kocsiakkal együtt a diszmenet 45 kocsi-ból állott. Így vonult be a jelölt a községbe, hol a lelkes választók nagy tömege mondott „Isten hozott”-at. — A tüzes, programbeszéd elhangzása után zenekísérettel indult el a menet Iláncsa felé, honnan a határra a fogadtatásra felvirágozott kocsi élén 24 fogat vonult. Így vonult be az impozáns menet a községbe.

Iláncsán a hölgyek csokrot nyújtottak át a jelöltnek, hol a főteret betöltötte a lelkes tömeg, mely szünni nem akaró éljenzésekben tört ki a jelölt láttára. — A programbeszéd elhangzása után 100 teritékű társas ebéd volt, melyen szebbnél-szebb köszöntők hangzottak el. Délután Sándorfalvára indult a menet.

Sándorfalva község küldöttsége a határnál várta be a jelöltet, honnan az impozáns kocsisor bevonult a községbe, hol hosszantartó éljenzések között mondotta el a jelölt programbeszédét. Alig hogy elhangzott a beszéd, bevonultak a végszentmihályi választók 40 kocsi-val a jelölt fogadtatására. Innen a menet

Végszentmihályra vonult, hol mozsárágyuk dőreje hangzott el az első kocsi láttára. A választók lelkes tömege várta be a menetet, a minő a járásban soha nem volt. A választók megismétlődő éljenzése között hangzott el a tüzes programbeszéd, melynek elhangzása után a menet Alibunára kísérte el a jelöltet.

Alibunáron este társasvacsora volt, melyen a jelölt bucsút mondott a járás székhelyének. Másnap reggel küldöttségek jelentek meg a jelölt lakosztályán, bucsút venni a jelölttől s „viszontlátásig Ozorán” elhangzása után ismét elindult a jelölt a többi járásbeli községekbe, hol hasonló fogadtatásra készülnek, melyről később tesszük meg a jelentést.

Popovics V. István utja tehát diadalut volt Alibunár járásban, miért is ily előjelek mellett feltétlen a győzelme, hisz egyénisége híveit örökre lebilincselte, ellenségeit pedig lefegyverezte.

szony, egy kedves horvát leányból lett legbájosabb magyar menyecske, a gyermeknap ön-feláldozó munkáját végezte az utcán), s büszkén foglalhatta el az egyesület elnöki székét. Somfai János, szintén vármegyei tisztviselő, csatlakozott pragmatikus jelentésével az előadókhoz és Knyaskó Lajos kereskedelmi iskolai igazgató apostoli lelkesedéssel hirdette a nemzeti kultúra művelésének kívánatos eszközeit. Egy józálással, pragmatikusan, tartalmasan lefolyt közgyűlés volt ez, mely a jelenvolutakra nyilván maradandó hatást gyakorolt.

A banketten az érdeklődő és lelkesedő férfiak sokasága volt jelen. Egy kitűnő és népszerű papi ember, a katolikus plébános sorakozott a szónokok közé. Férfias alakja, lelkesedése, nemesen csendülő hangja és világos előadása alkalmas arra, hogy irigyévé tegye az embert híveinek, a kik állandóan hallgathatják a tanításait. Kiemelkedő pontja volt a banketti felszólalásoknak a körjegyzők egyesülete elnökének a beszéde, aki Torontóban a jegyzői kar nevében fogadta, hogy elviszi az egyesület szellemét oda, ahova bizony se főispán, se ujságíró, se más potentát el nem ér: a nép intimebb köreibé. Tessék meggondolni, mi nagy értéke van ennek ott lenni a perifériákon, Torontál vegyes nemzetiségi falvaiban és tanyáin.

A koncerttel azonban baj történt. Krammer Teréz, a mi kitűnő művésznőnk, akivel én oly sokszor találkozom a vidéki köznevelődési törekvések önzetlen szolgálatában, lekéselt a vonatról. Egy vésztelegram jelentette a gyász-estet még a gyűlés alatt. De a telegram azt is hozzátette, hogy azért jó, tíz órára megérkezik, a vasúti kocsiiban átöltözködik koncert-toalettre, csak várja valaki az állomáson, aki egyenest a színházba viszi őt. És úgy is lett. Szeretettel méltó barátaink az egész napot átbumblizta egy személyvonaton s mire Szabolcska Mihály elké-

szült néhány kedves és megható költeményének elmondásával: a mi primánk ott termett, ragyogó jó kedvében s úgy elcsattogta a La Grange-féle áriát Hunyadiából, hogy amint hallom, a torontáli fülemülék rögtön népgyűlést tartottak este 11 órakor, hogy tiltakozzanak a népszerűségük ellen elkövetett e merénylet ellen. Krammer Teréz állítólag azt mondta erre, hogy revánsképpen nem bánja, jöjjenek el a fülemülék Pestre, énekeljék itt el Elektrát helyette. Nekik a diva szerint az a főjük van, hogy nem kell vicinálison és személyvonaton jönniök. Attól félek, a fülemülék meggondolják a dolgot.

De könnyű Krammer Teréznek jönni, énekelni és győzni. Mit mondjak azonban ama bájos gyermek aggodalmairól, aki vállalkozott volt arra, hogy a művésznő énekét zongorán kísérje? Akkor, mikor ott voltam, még nem tudtam, hogy a szófukar tudósítás e szép napról engemet arra fog kényszeríteni, hogy ezt a tárcát megírjam Nagybecskerekéről, különben föl-irtam volna magamnak e kedves fiatal hölgy nevét. Mert egy művésznő énekét kísérni nem kicsi dolog. De próba nélkül, ex abrupto kísérni: ahhoz gyakorlat és merészség kell. A művésznő elkésése miatt pedig próbáról szó sem lehetett. És a dolog oly fényesen sikerült, hogy a tudás és lélekjelenlét csodájának kell mondanom. Oly finom, oly diszkrét, oly biztos és oly szabatos volt a kíséret, mintha egy öreg énektanár-virtuóz és nem egy kedves, fehérruhás ruhában reszkető serdülő hajdon végezte volna.

Egy kis politikára is vetemedtünk vacsora után, míg a szomszédteremben folyt a tánc. Mert ott volt a társaságban az egyetlen ismerősöm, akivel, úgy tudom, már régen és mindig becsültük egymást, bár semmiféle pártbeli kötelek nem volt közöttünk, csakis részemről az, hogy nagy műveltségért, férfias jellemért s vonzó társadalmi tulajdonságaiért én mindig

szerettem és becsültem őt. Ez Papp Géza, annak előtte képviselő, most csak odaváló birtokos és talán jelölt. Amit ott politikát beszélünk, amit tőlük hallottam, a minék mintegy forrását az életben, a városban, a társadalomban a magam szemével láttam, az egyet tesz kívánatosá előttem ezekre a perifériális vidékekre nézve. Ez pedig az, hogy vétkes kézzel semmiféle magyar párt ne nyuljon bele azokba a viszonyokba. Az odaváló magyar értelmiséget, ami ma már nem kizárólag a birtokosság, hanem a vállalkozó, az ipáros, a kereskedő, a tanárság, tanítószág, a törvényeszek, az állami igazgatás különböző ágazata: mind a magyar nemzeti állami élet fontos tényezője és exponense. A kormányának gondjának kell lenni, hogy mindez intézmények értéke és tekintélye emeltesse az által, hogy a legkitűnőbb és legmegbízhatóbb munkaerőket láttassanak el. Ezek, a vármegye körül csoportosulván, vezessék a rájuk bízott vidék társadalmi és politikai életét, függetlenül pártoktól, érintetlenül az országban különben dúló párt-harcoktól. Az mellékes, hogy Kossuth pártiak-e vagy Héderváry-pártiak. Rájok kell bízni. És nekik rendelkezésükre kell adni minden hathatós eszközt a köznevelődésnek és a hatalom birtokában nem kell őket háborgatni. S ekkor szó nélkül, zaj és feltűnés és erőszak nélkül és komolyabb ellenállást nem találva, ez a derék és szimpatikus kis magyar társadalom képes óriási munkát végezni a nemzet szolgálatában. Az ő velük folytatott beszélgetés magyarázta ezt és sétatocsizásom a város egész területén nyújtotta hozzá a megdönthetetlen bizonyítékot.

Mi ez a Nagybecskerek, mely a Béga zavaros tükreben nézegeti magát? Olyan, mint az üstökös, amely most közlekedik földünk felé. Van neki egy értékesebb magja és van köröskörül nagykiterjedésű csövája. Csinos házak, mely a templomokhoz, az impozáns megreha-

Révaufjaluról a következőket írják: Popovics V. István, az ozorai kerület munkapárti jelöltje f. hó 10-én tartotta Révaufjalu községben programbeszédjét. A választók hosszú kocsisorban vonultak eléje, nagy lelkesedéssel s mozsárdurrogással fogadták. Este tiszteletére vacsorát adtak a választók, amely vacsorán a község összes intelligenciája részt vett s igaz szeretettel ünnepelték a jelöltet. A révaufjaluiak egészen Románpetre községig kísérték Popovicsot, miután a határon csatlakoztak a románpetreiekhez, úgy, hogy bevonulása Révaufjaluról a szomszéd községbe valóságos diadal volt. A lelkesedés, mely Popovics V. Istvánt megelőzi, nyomában csak még nagyobbra nő.

A magyarság védelme Torontálban.

— A tanfelügyelő fölterjesztése a miniszterhez. —

Nagybecskerek, május 13.

II.

(Befejező közlemény.)

A Béga völgyében Magyarszentmihályon, Szerbítettben, Itvárnokon, Tamásfalván, Magyarszentmártonban, Óteleken, Párdányban, Katalinfalván és Torontálvezsébettakon már van állami iskola.

Ezek közül csak az erzsébetlakit ezidő szerint fejleszteni, ami 98088/909. sz. a. k. rendelet szerint költségvetés hián nem volt eszközölhető.

Rogendorf 2 tanítós rk., Magyarított 2 tanítós közs. s 2 tanítós ref., Csenén a 2 tanítós gör. kel. szerb iskola mellett 2 tanítós községi, Bobdán az 1 tanítós gör. kel. román iskola mellett 1 tanítós rk., Aurélházán 2 tanítós községi, Újváron 4 tanítós községi, Öregfalun 1 tanítós községi, Lukácsfalván 1 tanítós községi magyar tannyelvű iskola működik. Ezek közül az öregfalui közs. iskola államosítása folyó évi szept. 1-re van mondva, a magyarított iskolák, a csenei s újvári községi iskola államosítása iránti tárgyalások folynak.

Dinás tiszta szerb község, 25 magyar anyanyelvű lakossága részére magyar iskola nem állítható, a községben 3 tanítós gör. kel. szerb hitfelekezeti iskola működik, a magyar nyelv tanítási eredménye mult évi iskolalátogatásunk szerint kielégítő.

A Temesvölgyében Keresztesen van csak állami iskolánk, ennek szükségessé vált fejlesztése már több helyen említett okból elmaradt.

Szerbneuzinán a 2 tanítós községi iskolának államosítása folyó évi szept. 1-re ki van mondva, Ivándán a községi iskola államosítása iránt tárgyalást folytatok

Csávoson 1 tanítós ref. s 2 tanítós rk., Surjánban az 1 tanítós gör. kel. szerb iskola mellett 1 tanítós rk., Bókán a 2 tanítós gör. kel. szerb iskola mellett 1 tanítós rk. s 2 tanítós közs. Horvátneuzinán 1 tanítós rk., Ujpécen 5 tanítós közs. magyar tannyelvű iskola kellően szolgálja a magyar állameszmét.

A berzavai és terézcatornai medencében Partoson, Óléczen és Ürményházán van állami iskola s a f. évi szept. 1-én

zához és a kissé kaszárnyaszerű Törvényházhoz sorakozik, türethet, itt-ott igen jó közvezéssel. Kereskedések, vendégladók, iparosságok magyar és vegyes cégtáblákkal és fölírásokkal, Tarka-barka nép az utcán, más-más viseletben, más-más nyelven beszélve. De egészben ez a magja a városnak csinos, tiszta és magyar. A mint ezt a részt elhagyod, bármely irányban, hosszú alházorok, sáros utca, feneketlen gyalogut. A ház előtt, mintha idegen kolónisták volna, szerb gazdanép. Az ég minden tája felé ugyanez a hosszú utcasor. Kulturának, világgosságnak, tisztaságnak, magyarságnak szinte egy impenetrábilis tartományának látszik. De belülről, a közepe felől ostromolja a nemzeti civilizáció hulláma, jobban mondva feszítő ereje. Nem tudom, a faluszerű utcasorok gyarapodnak-e kívülről sűrűbben egy-egy házzal. De bizonyos, hogy maga a kis centrális város bővül lépésről lépésre és hol itt nyel el egyet, hol amott egyet a kis házikók közül. És ezekkel a lépésekkel megy előre a magyar civilizáció, ezek a magyar nemzet apró, de biztos lépései a saját jövője és nagysága felé.

Mert a kortéseknek ellent tud állani ez a makacs és fanatikus nép. Ha hetvenhét radikális szélsőbaloldali ember találja is őket az országgyűlésen képviselői, azzal a magyar nemzet, vagy mint ma mondják, a magyar állameszme nem tett egy lépést sem előre. Ellenben a műveltségnek, a szelidségnek, a jóakaratságnak, a rendnek, a fölvilágosodásnak, a becsületes igazgatásnak, a civilizációnak nem tudnak ellenállni. Nagybecskerek, mint szerb falu fogyni, Nagybecskerek, a magyar város nőni és gyarapodni fog annak az értelmiségnek a becsületes testi és lelki munkájától, a melynek körében a torontálmezei kulturális egyesület jubilaris ülése alkalmából egy tanulmányos napot és egy kedves éjszakát volt szerencsém előtölteni.

még Istvánvölgyön s Györgyházán is állami iskola fog megnyitni az ottani közs. iskolák helyett.

Ujfalun 2 tanítós községi, Kanakon az 1 tanítós gör. kel. szerb iskola mellett 1 tanítós rk. iskola működik, minek megkezdett államosításától az egyházi főhatóság elzárkózott.

Sándorfalva s az Alduna mentén levő községek a pancsovai kir. tanfelügyelői hivatásához tartoznak.

A kir. tanfelügyelő jelentése hü képet kívánt adni a tankerület azon községeinek népoktatási viszonyairól, melyekben a magyarság támogatásáról szó lehet.

Megjegyzi a tanfelügyelő, hogy tankerülete magyarsága jobbra szegény betelepültekből áll, betelepülésükkor vagyonnal nem rendelkeztek s így kizárólag kezük munkájára utalva, a település s földváltással járó nagy terheket fedezni nem, vagy csak alig bírták. A kincstári telepek a földmiv. elöldei közt létrejött megállapodása folytán a földmiv. m. kir. kincstár költségén kaptak s kapnak iskolai épületeket a magántelepeselek, kik a kincstáriaknál talán mostohább viszonyok közt élnek, szintén méltán számíthatnak a kormány támogatására, mert enélkül nemzeti kulturánk ezen veszélyeztetett végeken másképpen nemcsak nem fejlődhetik, de félni, hogy a nemzetiségek áradatában elvész.

Jól eső örömmel tekintünk a jövőbe, mert ezen egy jelentés is elegendő bepillantást enged nekünk arra nézve, hogy kir. tanfelügyelőnk vezetése alatt a tanfelügyelői tisztikara mily lelkiismeretes és nagyszabású s eredményében messze kiható munkát végez, melyről különben a közgazgatási bizottsági ülésen elhangzó havi jelentések is fényesen tanuskodnak.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Május 19., 20., 21., 22. országos vásár.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.)

Május 13.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 7530 mm. Hőmérséklet: maximum 21.1 C., minimum 12.6. Csapadék: 7.3. Felhőzet: Cu—St. 6. Szélirány és erősség: SW. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Sok helyütt csapadék. Zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűrtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Rákosi Jenő Nagybecskerekéről. Mai lapunkban közöljük az ország egyik legtekintélyesebb lapjának, a „Budapesti Hírlap”-nak tegnapi tárcáját, amely a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület most lefolyó jubilaris ünnepe alkalmából Nagybecskerekkel foglalkozik. A tárcát Rákosi Jenő, a „Budapesti Hírlap” nagynevű főszerkesztője írta (az „—6” aláírás Rákosi Jenőnek ismert írói jegye) s írásában Nagybecskerekéről és az itteni viszonyokról rendkívül kitüntető és elismerő módon nyilatkozik, úgy, hogy méltán büszkének lehetünk erre a nagyértékű, szép irodalmi ismertetésre, amely a legjobb hírt viszi szét az országba vármegyénkről és a vármegye székhelyéről. Rákosi remek tárcájában egy-két személybeli tévedés van, de ez semmit sem von le Rákosi írásának reánk nézve kitüntető nagy értékéből. Így adjuk le szóról-szóra a tárcát mai számunkban.

— Küldöttség a főispánál. Szajánból ma Herresbáher plébános vezetésével küldöttség járt a vármegyeházán dr. Dellimanics Lajos főispánál, akit a küldöttség arra kért, hogy a község számára vásárolandó legelő céljára kieszközölendő államsegély iránti kérelmüket terjessze pártolólag a miniszter elé. Dr. Dellimanics Lajos a küldöttséget igen szívesen fogadta s megígérte, hogy a község kérelmét támogatni fogja.

— A hitelesítő közgyűlés. Ma délelőtt 10 órakor volt dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével a tavaszi rendes közgyűlés hitelesítő aktusa. Hitelesítők voltak: Kauffmann István, Kiss István, dr. Klein Mór és Mayer Rezső.

— Kinevezés. A m. kir. vallás- és közokt. miniszter a „tanítóképzőintézeti zenetanári vizsgálatok ügyviteli szabályzat”-ban szervezett vizsgálóbizottságba az öt évi ciklus hátralévő időtartamára Antalfy Zsirus Dezső zeneakadémiai tanárt, vármegyénk szülöttjét, bizottsági taggá nevezte ki.

— Jövahagyott alapszabályok. A m. kir. belügyminiszter a kisoroszi iparosok és kereskedők olvasóköreinek, továbbá a pátorrévi földmives olvasó-egylet alapszabályait jövahagyta.

— Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Lédérer Sándor kisoroszi illetőségű budapesti lakos családi nevét „Lakatos”-ra változtassa át.

— A városi központi választmány ülése. Nagybecskerek város központi választmánya ma délután 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a választási előkészületeket tették meg, továbbá megválasztották a választási elnököket és jegyzőket. A központi választmány üléséről lapunk holnapi számában közlünk bővebb tudósítást, e helyen csak annyit említünk meg, hogy a központi választmány mai ülésében Nagybecskerekben a képviselőválasztásokat június hó elsejére tűzte ki.

— Adomány. A nagybecskereki közgazdasági bank a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek legutóbbi jubilaris ünnepének költségeihez való hozzájárulásként 50 koronát adományozott. A nemes adományért ezúton fejezi ki hálás köszönetét az egyesület az intézet igazgatóságának.

Dankulov Péter vármegyei tisztviselő, a kultúregyesület jubileuma alkalmából lelkeshangú levélben Bosznjáról írott könyvéből 10 példányt ajánlott föl adományképpen a kultúregyesület olvasókörei számára. A nemes hazafias adományért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

— Halálozás. Mint Antalfáról jelentik, f. hó 8-án Budapesten egy ottani klinikán meghalt Bukva Andor antalfalvai tanító. A tót származású tanító lelkes magyar hazafi volt s az antalfalvai magyarságnak egyik oszlopos tagja, aki sok érdemet szerzett lelkes hazafias munkásságával. Halála széles körben élénk részvétet kelt.

— A nagybecskereki jéggyár. Ismeretes, hogy a város képviselőtestülete elhatározta, hogy a jéggyáron segíteni fog olyképpen, hogy jéggyártó-gépet szerez be s házilag állítja elő a városban szükséges mennyiségű jéget. A géphez szükséges alapépítmények már készen vannak s most a jéggyártó-gép is megérkezett a Nicholson gyárból. A gépet a városi villamtelepen fogják felállítani, ahol máris erősen dolgoznak a felszerelésen, úgy, hogy legkésőbb e hó végén már megkezdődik a jéggyártás, tehát még előbb, mint ahogyan eredetileg tervezve volt.

— Városi tisztviselők öröme. Ismeretes, hogy az Andrássy gróf által tervezett városi tisztviselők fizetésrendezése országosra emeltéltenséget keltett a tisztviselők között, miért is K. H. uen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, mint a kabinet belügyminisztere, a tömeges feliratokra megígérte, hogy a városi tisztviselők jogos és méltányos kérelmeinek figyelembevételével fogja az új fizetésrendezési tervezetet elkészíteni. A „Városok Lapja”-nak szerkesztője most értesíti a városok tanácsait, s így Nagybecskerek város tanácsát is, hogy az új fizetésrendezési tervezet már készen van s technikai nehézségek késleltették eddigi megjelenését, a tervezet azonban ma vagy holnap meg fog jelenni a „Belügyi Közlöny”-ben. A hír természetesen a nagybecskereki városi tisztviselők között is élénk örömet keltett.

— A radikális szerbek veresége. A dél-magyarországi szerbség egyre jobban kiábrándul a legutóbb nyakukra tilt panamázó radikálisokból. A most folyó szerb egyházi kongresszusi választásoknál egymásután tömegesen szenvedik a vereséget a radikálisok s majdnem mindenütt a liberális jelöltek győznek. Tegnap már hírt adtunk a nagybecskereki radikálisok csufos vereségéről, ma pedig Nagyikindáról kapjuk a hírt, hogy az ottani radikálisok a kongresszusi választásnál vereséget szenvedtek s a liberális jelöltet Bogdán Márkot választották meg óriási többséggel. De egyáltalában az egész vonalon teljes a radikálisok veresége, mert eddig a kongresszusi választások során 40 liberális s mindössze csak öt radikális párti kongresszusi küldöttest választottak meg.

— Szerbelemér kikötője. A m. kir. földmívelési miniszter Szerbelemér községnek a szabad kikötő és rakodóhely kijelölése és használatára tárgyában alkotott szabályzatát jóváhagyta.

— Városi kertészünk kitüntetése. Oláh Gábor nagybecskereki városi kertész a most megtartott budapesti nemzetközi kertészeti kiállítás alkalmával saját nevelésű gyönyörű muskátlikat és angol palergóniákat állított ki, amelyek elismerésképpen állami ezüstérmét és Baranya-vármegye 100 koronás tiszteletdíját nyerte el.

— A hatóság a kutyák ellen. Megirtuk, hogy legutóbb egy veszett kutya veszedelmesen összemart egy nagybecskereki napszámost, aminek következtében a város polgármestere a város területén 40 napi szigorú ebzárlatot rendelt el, amely idő alatt a kutyák az utcára csak szájkosárral és pórázzal vihetők. A közönség ezt a rendeletet úgy látja, hogy nem veszi valami lelkiismeretesen, mert a kutyák a szigorú rendelet dacára is, vigan kóborolnak az utcán. A hatóság ennek következtében most ismételt figyeimeztet mindenkit, hogy a szabadon futkosó ebeket kimélet nélkül befogják, kiirtják, a befogott kutyák tulajdonosait pedig szigorú pénzbírsággal sújtják.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, május 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai helyzetnek eseménye ma nincsen. Az egész országot, a kormányt, a pártokat, a törvényhatóságokat a választási előkészületek foglalkoztatják s a megyék központi választmányai egymásután tűzik ki a választási határnapokat.

A közös miniszteri értekelet.

Budapest, május 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, a közös miniszteri értekeletet a jövő héten fogják megtartani Budapesten.

A választási határnapok.

Budapest, május 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az egyes törvényhatóságoktól beérkezett jelentések szerint a központi választmányok egy része már kitzte a választási határnapokat, még pedig legnagyobb részben június elsejére. A választások nyolcvan percentje előreláthatólag elsején fog lefolyni.

A király budapesti tartózkodása.

Budapest, május 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Általában remélik, hogy a király budapesti tartózkodása előnyös hatással lesz a választási mozgalmakra, amennyiben bizonyára enyhíteni fogja a szenvedelmeket s a választási harcok nem mérgesednek el annyira.

A király különben ma a rendes államügyekkel foglalkozott. Holnap valószínűleg meglekint a nemzetközi virágkiállítást.

Hieronymi itthon.

Budapest, május 13. (A „Torontál” eredeti táv.) Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter Pozsonyból visszaérkezett Budapestre.

A horvát választói jog.

Budapest, május 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Zágrábról jelentik, a horvát országgyűlés tegnap délutáni ülésén ismertette dr. Polics előadó a horvát választói reformot. E szerint az új választási reform nem egyéb, mint novella a régi választójoghoz, mert a régi választójog fő alapelvei érintetlenül megmaradtak. Az aktív választójog továbbra is ugyanaz maradt, csak annyiban változott meg, hogy a közvetlen választás elmaradt. A passzív választójog nagyobb változáson ment keresztül. Eddig minden választónak 30 kor. adót kellett fizetni, most 10 koronára szállították le a cenzust. Lika-Krbava megyében pedig 40, illetve 30 koronáról 6 kor.-ra, a többi községekben 60 koronáról 15 koronára. Tehát a cenzus nem volt egységes, hanem minden megyében különböző. Eddig volt Horvátországnak 49.000, azaz: két százalék szavazója — azokból 30.000 hivatalos emberek — az új rend szerint 220.000 lesz, azaz 8 százaléka az ország lakosságának. A szavazati jog elnyerésének

általános feltételei ugyanazok, mint azelőtt: férfinen, 24 év és horvát községi illetőség. Az intelligens szavazók számát azzal emeli az új rend, hogy szavazati jogot ad minden oly férfinak, aki középiskolát végzett. Passzív választói jogot az új rend a'apján nem kaphatnak azok, akik az aktív választói jogot elvesztették, továbbá nem lehet passzív választójoguk az állam főtisztviselőinek, a bán, osztályfőnökök és polgármesterek kivételével.

Az angol trónváltozás.

Budapest, máj. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londoni jelentés szerint ott nagyban folynak már most is az előkészületek Edward király temetésére. A hatóságok különös intézkedéseket tesznek az idegen uralkodók Londonba érkezése alkalmából, s a rendőrségnek nagy munkája van a megfelelő óvintézkedések miatt.

Egy másik jelentés szerint az angol alsóházat a király temetése napjáig elnapolták.

A legújabb krétai affér.

Budapest, május 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A krétai képviselők egy részének a görög királyra tett hűségkijelentéséből keletkezett újabb krétai affér még mindig nagy izgalomban tartja a török politikusokat. A porta ragaszkodik a megtorló eljáráshoz s előreláthatólag nem tér el attól a tervétől, hogy Krétát török csapatokkal megszállja.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (júniusra) 23.84 — —

Buza (októberre) 20.48 — —

Rozs (májusra) 15.84 — —

Zab (májusra) 12.88 — —

Tengeri (májusra) 11.10 — —

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1910. évi május 12-től, 1910. évi május 13 ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt:

Szávits Zorka, Leposzava és Darinka tulajdonát képező 1630. öi. sz. házat megvette Szávits Darinka 7000 kor.-ért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken mai napon megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	10.80 korona
kétszeres		9.—
rozs		8.70
árpa		5.—
zab		6.—
kukorica (új)		5.10
repce		7.80
széna I.		7.—
II.		6.—
szalma I.		5.—
II.		5.—
burgonya 1 kgr.		—10
disznóhús I.		1.80
II.		1.70
marhahús I. 1 kgr.		1.20
II.		1.12
borjúhús I.		1.56
II.		1.60
juhús		1.08
zsir		1.68

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

9063/1909. tlkvi sz.

395—1.1

Árverési hirdetmény kivonata.

A perlaszi kir. jár. bíróság, mint tlkvi hatóság dr. Schwáb Nándor ügyvéd budapesti lakos által képviselt „Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete javára 123 kor. 87 fill. felévi járadék-hátralék összeg, 18 kor. 81 fill. után 1907. évi dec. 3-tól, 35 kor. 02 fill. után 1908. évi június 3-tól, 35 kor. 02 fill. után 1908. évi dec. 3-tól és 35 kor. 02 fill. után 1909. évi jun. 3-tól járó 6% kamata, 1 kor. 05 fill. bírság, 7 kor. 69 vegyes hátralék és 22 kor. 80 fill. már megállapított s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881: LX. t.-c.

149. §-a alapján Puit Maxa, Puit Ráda, Puit Rákilla és Puit Máca tomasovácsi lakosok ellen, Tomasovác község határában fekvő és a tomasovácsi 232. f., 804. f., 1249. f., 1770. f., 2499. f., 3088. sz. tlkvi.-ben felvett: 2 d. 123. hrsz., 1 h. 200 □-öl, 3 d. 123. hrsz. 1. h. 200 □-öl, 2 d. 123. hrsz., 1 h. 800 □-öl és 3 d. 123. hrsz. 1 h. 800 □-öl I. o. szántó 820 kor. és 133. hrsz. 50 □-öl kert 30 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasovác községben a község házában 1910. évi június 1-ső napjának d. e. 9 órájkor fog megtartani a következők egy a tlkvi hivatalban, mint Tomasovác és a szomszédos községek község házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adadni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni. A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 50 nap alatt az ingatlanok becsárának 10%-át kitevő készpénzzel kicserélni. minek elmulasztása a 10. pont alatti jogkövetkezményeket vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a „Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete”, ha az árverelő sorába akar lépni (az 1884: XXVI. t.-c., illetőleg az Osztrák-magyar bank jelzálog hitelosztálya alapszabályainak ezen törvénybe becikkelyezett 11. §. f) p. értelmében) felmenetik.

Perlaszon, 1909. évi november 5-ik napján, a kir. járásbíró, mint telekvi hatóságnál.

Bodnár,
kir. aljbíró.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

TÉLI ÉS NYARI GYÓGYHELY.

337—11.8 NAGYVÁRAD MELLETT.

EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.

Európa leggazdagabb kenes hévíz-forrása, vízhőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok

és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan

és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirat, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nines. — Prospektust küld az igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

Alólirott nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség ezennel közhírré teszi, hogy a hitközség tulajdonát képerő 1507—8—9. öi. sz. házában levő, a nagykapu baloldallán 4 szoba, konyha, kamra, pincefaszín és padlástól álló lakás folyó évi május 22-én d. u. 3 órakor a hitközség kistermében tartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek 3 évre fog bérbe adadni.

393—3.2

Az elnökség.

Nyomdásztanonc

ki legalább 2 középiskolát jó eredménnyel végzett, fizetéssel

azonnal felvétetik.